

Pernička, Radko Martin

Ústav pro prehistorii university v Brně 1955-1956

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. E, Řada archeologicko-klasická. 1956, vol. 5, iss. E1, pp. [183]-184

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/109832>

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Z PRACÍ ÚSTAVŮ

ÚSTAV PRO PREHISTORII UNIVERSITY V BRNĚ 1955—1956. —
ИНСТИТУТ ПРЕИСТОРИИ УНИВЕРСИТЕТА В Г. БРНО.
INSTITUT FÜR VORGESCHICHTE AN DER UNIVERSITÄT IN BRNO.

Ředitel: Prof. PhDr. *Emanuel Šimek*; vedoucí katedry prehistorie, předseda MAK.

Zástupce ředitele: Prof. PhDr. *František Kalousek*; předseda Čs. spol. archeologické při ČSAV v Brně.

Odb. asistent: PhDr. *Radko Martin Pernička*; tajemník katedry prehistorie.

Asistenti: Dipl. hist. *Vladimír Podborský*, *Bořivoj Dostál*.

Pom. vědecká síla: *Jaroslav Tejral*. Fotograf a kreslič: *Stanislav Šefčík*. Laborant: *Josef Volšík*. Administrativní síla: *A. Rybníčková*.

ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM 1955—1956. — АРХЕОЛОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ 1955—1956. — ARCHÄOLOGISCHE FORSCHUNGEN 1955—1956.

Hlavním úkolem ústavu je systematický terenní výzkum staroslovanského hradiska ve Znojmě-Hradišti, který vede prof. Dr. Fr. Kalousek. Na předcházející výzkumy navázala v r. 1955 pátá výzkumná kampaň (4. VII.—6. VIII.). Byla prozkoumána další část pohřebiště v zahradě proboštsství, kde bylo odkryto 67 kostrových hrobů, převážně chudých na milodary. V západní části zkoumaného prostoru vedle zdi kostela byly hroby uloženy v několika vrstvách nad sebou; nejvyšší z nich jsou již velmi mladé (středověk až poč. novověku). Při výzkumu pohřebiště byly na několika místech odkryty zbytky středověkých staveb, které předcházely dnešním klášterním budovám. Čtyřmi sondami měla být zjištěna přesná poloha hradeb na severní a jižní straně vnitřního hradiska. Úspěšné byly sondy P a R na severní straně, kde byly zjištěny zbytky mocné kamenné lícované zdi, při jejíž vnitřní straně jsou pozůstatky dřevěných srubových staveb. Neobyčejně silná navázka (2—3 m) slibuje, že zbytky staveb budou relativně velmi dobře uchovány. Mimořádného významu byly výzkumné práce na severním konci vnějšího valu v úseku B, kde byly trosky valové konstrukce vypreparovány a postupně po vrstvičkách odklizeny až na intaktní terén. Tento výzkum nezvratně prokázal, že srubové komory (přiléhající z vnitřní strany těsně k valu) nebyly vyplněny, nýbrž že to byly skutečné volně sídelní objekty, ať již obytné nebo hospodářské povahy. Kromě toho poskytl výzkum další detailní poznatky o konstrukci jak valu, tak staroslovanských srubů, jejichž trosky jsou zde neobyčejně dobře uchovány (zbytky dřevěných konstrukcí prodělávaly po staletí proces suché destilace). Další obsáhlý průzkum dřevěných staveb bude možno uskutečnit teprve po vyřešení technického problému jejich konservace. — Při výzkumu staroslovanského hradiska se rozvinula živá a plodná spolupráce s Jihomoravským museem ve Znojmě, jehož ředitelem je Ant. Hudec.

Výzkum hradiska ve Znojmě-Hradišti byl rozšířen na komplexní archeologický výzkum Znojemska, aby bylo možno získat ucelený obraz o pravěké osídlení celé oblasti, protože výzkum izolované lokality, vytržené ze svého někdejšího prostředí, může vést ke skresleným názorům. Pro tyto cíle byl vypracován seznam již známých nalezišť; zpracování materiálových soupisů jednotlivých kultur je dnes již ve velmi pokročilém stadiu. Terenní průzkum byl v r. 1955 proveden na hallstattském hradisku u Plavče a na lokalitě kultury

zvoncovitých pohárů u Těšetic, kde byly zjištěny hřbitovní pohřby na prostoru sídliště. V r. 1956 bylo dosud ohledáno pohřebiště z t. zv. období stěhování národů u Nového Šaldorfu (zachráněn dětský hrob bez milodarů) a byla prozkoumána pískovna v Hodonicích, odkud byla v poslední době zachráněna hallstattská a středověká keramika, avšak kde byla velká plocha kulturní vrstvy odbagrována a přitom byly zničeny četné objekty.

Mimo Znojensko byly provedeny zachraňovací výzkumy v Pravlově (okr. Židlochovice; smíšené kulturní nálezy v naplavenině), v Mistříně (okr. Kyjov; sídelní jáma lidu mohylové kultury; ve spolupráci s Moravským museem v Brně), v Kunovicích (okr. Uh. Hradiště; únětické hroby; ve spolupráci s AÚ ČSAV Brno) a ve Slavkově (sídelní jámy kultury zvoncovitých pohárů a hallstattské).

PUBLIKAČNÍ ČINNOST. — ПУБЛИКАЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ. —
VERÖFFENTLICHUNGEN.

E. Šimek, Chebsko ve staré době (Spisy filosofické fakulty v Brně č. 50), 1955, 388 str.
V. I. Avdijev, Dějiny starověkého Východu, 1955, 706 str. Odb. redakce *Fr. Kalousek*, překlad *K. Cigna* a *Fr. Kalousek*.

F. Kalousek, Velkomoravské hradisko ve Znojmě-Hradišti na Moravě. Sborník filosofické fakulty brněnské university IV, C 2 (1955), 9–30 str., tab. I–XI. (Též jako zvláštní otisk.)

F. Kalousek, Archeologické výzkumy v Boršicích u Buchlovic v r. 1954. Nové archeolog. výzkumy v kraji Gottwaldovském — Studie Kraj. musea v Gottwaldově, řada společ. věd č. 4 (1955), 35–38 str.

F. Kalousek, Lid se zvoncovitými poháry na Bučovsku (Morava). Časopis Moravského musea XLI (1956), 53–100 str., tab. I–XXVIII. (Též jako zvláštní otisk.)

M. R. Pernička, Eine kleine Gruppe von Fundgegenständen aus Carnuntum. Studia antiqua (Sborník filologický III 1, 1955), 178–182 str., tab. XIII, XIV.

R. Hošek—R. M. Pernička, De inscriptione Latina CIL X 6461. Listy filologické III (1955), 11–13 str., tab. VII.

R. M. Pernička, Nový přehled badání o egejské civilizaci. Tamtéž, 293–296 str.

R. M. Pernička, Pravěké hradisko u Plavče (okr. Znojmo). Vlastivědný věstník moravský XI (1956), 79–82 str.

J. Kozel, Výzkum slovanského hradiště ve Znojmě-Hradišti v r. 1954. Vlastivědný věstník moravský X (1955), 112–115 str.

*

Studium oboru prehistorie ukončili na universitě v Brně v květnu 1956 čtyři posluchači: *Jiří Meduna*, dipl. práce: Keltské osídlení Moravy (ved. prof. Šimek); *Jaromír Ondráček*, dipl. práce: Osídlení Moravy lidem protoúnětické kultury (ved. prof. Kalousek); *Vladimír Podborský*, dipl. práce: Osídlení Moravy lidem popelnicových polí stupně slezského a plátenického (ved. prof. Šimek); *Vlasta Šikulová*, dipl. práce: Slovanské osídlení Moravy v mladší době hradištní (ved. prof. Šimek).

Sestavil: *R. M. Pernička*